

BIULETYN KOWIEŃSKI

W I L B I

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) MAŁA POHULANKA 10—7.

Nr.

Wilno, dnia 22 lutego 1935 r.

1230.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Dział. Str.

K r o n i k a.

1. Współpraca państw bałtyckich.—	I.	1.
2. Dokoła przyjazdu prof. Roberta Redsloba do Kowna.—	"	"
3. Odczyt radjowy Henri de Chambon o Litwie.—	"	"
4. Narady w sprawie otwarcia komunikacji lotniczej na linii Kowno—Ryga.—	"	"
5. "Rytas" o książce Studnickiego.—	"	2.
6. "Musu Vilnius" o wersjach na temat porozumienia polsko-litewskiego.—	"	"
7. "Rytas" o koncercie W. Bacewicza w Polskim Radjo.—	"	"

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WENNETRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a.

8. Amnestja dla uczestników przewrotu czerwcowego.—	III	"
9. Dokoła budowy radiostacji kłajpedzkiej.—	"	"
10. Jeszcze o sprawie Woldemarasa.—	"	"

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

11. "Vilniaus Rytojus" o szowinistach i nieszowinistach.—	VIII.	"

1
2
3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a.

W s p ó ł p r a c a p a ń s t w b a ł t y c k i c h. "Rytas" Nr.42 /20.II.35 r./donosi, iż w Rydze odbyło się niedawno posiedzenie biura współpracy łotewsko-litewsko-estońskiego. Inż.Paegle wygłosił w czasie zebrania referat na temat zbliżenia gospodarczego trzech państw bałtyckich. Prelegent w referacie swym wskazał na konieczność: 1/ opracowania wspólnego dla trzech państw bałtyckich standardu materiałów leśnych, lnu, masła, bekonów i in. 2/opracowania wspólnej taryfy kolejowej, tranzytowej, oraz opłat portowych i składowych; 3/ utworzenia wspólnej izby handlowo-przemysłowej.

Inż.J.Riters oraz p.Berzins mówili na temat wspólnych obchodów uroczystości niepodległościowych trzech państw bałtyckich.

W zakresie szkolnictwa postanowiono, by specjalna komisja mieszana, przewidziana w konwencji szkolnej, zbadała stan szkolnictwa oraz przedłożyła rządowi wnioski usunięcia ewentualnych trudności. Jako pierwszy obowiązkowy język obcy Łotwa oraz Estonia przyjęły język angielski. Prawdopodobnie Litwa pójdzie za ich przykładem. Plenarne posiedzenie biura współpracy bałtyckiej upoważniło swe władze do zorganizowania latem 1935 r. wielkiego kongresu litewsko-łotewsko-estońskiego w Rydze. Nadto postanowiono zainicjować wymianę filmów wartościowych oraz rozszerzenie zbliżeniowej propagandy w radio.

P.A.Merkis wysunął wniosek połączenia w jedną organizację towarzystw jedności Łotwy i Litwy. Ostatecznie postanowiono kwestję tę rozstrzygnąć na wspólnym posiedzeniu latem r.1935.- D o k o ł a p r z y j a z d u p r o f. R o b e r t a R e d s l o b a d o K o w n a. "Liet.Aidas" Nr.41 /z dn.19.II.35 r./ donosi, iż do Kowna przybył wybitny prawnik francuski, profesor wydziału prawa na uniwersytecie strassburskim p.Robert Redslob. Prof.Redslob /ur. w r.1880 w Strassburgu/ jest wybitnym znawcą prawa międzynarodowego. W ostatnim numerze "Revue Politique et Parlamentaire" r.b. prof.Redslob zamieścił artykuł p.t."Konflikt kłajpedzki", w którym nie tylko z punktu widzenia prawniczego, lecz także i społecznego rozważa sprawę kłajpedzką. W artykule tym Redslob dowodzi, iż zachowanie się Niemiec w stosunku do Litwy przekracza wszelkie granice, zakreślone w prawie międzynarodowym. Przytacza on szereg przykładów, dowodzących, iż Niemcy wtracają się w wewnętrzne sprawy Litwy i usiłują podburzyć jedną część terytorjum litewskiego przeciwko drugiej, co jest potępiane z punktu widzenia etyki prawa międzynarodowego. Jest to poprostu, powiada prof.Redslob, napaścią. A więc, konkluduje on, Niemcy napadły Litwę, a z tego wynika, iż gdyby Litwa była dostatecznie silna, by pokonać swego przeciwnika i sprzeciwić się napaści, byłaby to wojna, któraby się nie sprzeciwiała paktowi Brianda-Kelloga.

"Liet.Aidas" Nr.42 /z dn.20.II.35 r./ donosi, iż w dniu 19. lutego prezydent Republiki Antoni Smetona, premier Tubelis, minister Spraw Zagr. S.Lozorajtis oraz rektor uniwersytetu prof. M.Römer przyjęli wizyty prof.R.Redsloba. Tegoż dnia wieczorem T-wo Zbliżenia litewsko-francuskiego wydało w Hotelu Metropol przyjęcie na cześć prof.Redsloba.

Dn.20.II.35 r. prof.Redslob wygłosi na uniwersytecie kowieńskim odczyt na temat problemu narodowościowego. W dniu 21 lutego 1935 r. prof.Redslob również wygłosi odczyt zaaranżowany przez T-wo Zbliżenia litewsko-francuskiego.-

O d c z y t r a d j o w y H e n r i d e C h a m b o n o L i t w i e. "Liet.Zinios" Nr.42 /z dn.20.II.35 r./ donoszą, iż Henri de Chambon w dn.16.II r.b. wygłosił przed mikrofonem Radjo-Paris odczyt o Litwie, w którym nawoływał Francuzów do zainteresowania się Litwą, odległą zaledwie o 30 godzin drogi od Paryża. Prelegent zwrócił uwagę na możliwości rynków litewskich oraz wyraził ubolewanie, iż uczeni, profesorowie, prelegenci oraz artyści francuscy tak rzadko odwiedzają Kowno.-

N a r a d y w s p r a w i e o t w a r c i a k o m u n i k a c j i l o t n i c z e j n a l i n j i K o w n o - R y g a.

"Liet.Aidas" Nr.42 /z dn.20.II.35 r./ donosi, iż jakiś czas temu powstał wniosek uruchomienia komunikacji lotniczej na linii Kowno-Ryga. Propozycję tę wysunęło T-wo Deruluft, które prowadzi komunikację lotniczą na linii Berlin-Moskwa /via Kowno/. Obecnie toczą się w tej sprawie narady i przypuszczalnie komunikacja na tej linii zostanie otwarta w maju r.b.-

2

"Rytas" o książce Studnickiego. "Rytas" Nr. 42 z dn. 20.II.35 r. donosi, iż w związku z ukazaniem się książki głośnego pilsudczyka, w której odsłonił on istotne oblicze imperjalizmu polskiego i niemieckiego w stosunku do Bałtyki, - obecnie prasa i radio polskie starają się wykręcić i złagodzić wrażenie, jakie ta książka wywarła. Spowodowane to zostało nie tylko głosami prasy litewskiej, lecz także alarmem, jaki wzniciła w tej sprawie prasa łotewska i sowiecka. Polacy dowodzą dzisiaj, iż Studnicki nie jest obecnie człowiekiem wpływowym i nie reprezentuje oficjalnej myśli polskiej.-

"Musu Vilnius" o wersjach na temat porozumienia polsko-litewskiego. "Musu Vilnius" Nr. 3 /z II.35 r./ donosi, iż "Polska Zbrojna" Nr. 24 w korespondencji z Kowna pisze o rozpowszechnianiu się w Litwie przekonania o niezbędności nawiązania stosunków z Polską. "Musu Vilnius" nazywa to bezsensowną paplaniną i powiada, iż stanowisko Litwy w tej sprawie jest tak dobrze znane, iż nie chce się o tem prosto mówić. Litwini nie mogą nie zajmować się sprawą wileńską. Tak, Litwini pragną nawiązać stosunki z Polską, pragną współżyć ze wszystkimi swymi sąsiadami, z warunkiem jednak, że Polska zwróci kraj, który przed 14-tu laty zagarnęła przemocą. Wówczas Litwa nawiąże z nią stosunki. To nie jest warunek, powiada "Musu Vilnius", lecz jest to dla Litwy kwestja życia.-

"Rytas" o koncercie W. Bacewicza w Polskim Radjo. "Rytas" Nr. 42 /z dn. 20.II.35 r./ donosi, iż w związku z koncertem W. Bacewicza w Radjo Polskiem, o którym poważna prasa polska pisała przyjaźnie, - krakowski "I.K.C." z dn. 15 lutego zamieścił list pewnego radjosluchacza, który zarzucał radjostacji polskiej, iż zezwoliła ona na koncert muzyki litewskiej oraz wyraził zdanie, że trzeba było w tym wypadku zemścić się za p. Ewę Bandrowską-Turską.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WENETRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

Kronika.

Amnestja dla uczestników przewrotu czerwcowego. "Liet. Aidas" Nr. 42 z 20.II.35 r. donosi, iż w związku z obchodem 17-ej rocznicy niepodległości Litwy został ogłoszony akt prezydenta Smetony, na mocy którego uczestnikom przewrotu czerwcowego w Kownie p. Kubilunasowi zmniejszono karę do 12 lat więzienia, J. Baczkusowi do 8 lat, J. Narakasowi do 6 lat, K. Druskisowi do 5 lat i S. Gerdziunasowi do 5 lat więzienia.-

Do kół budowy radjostacji kłajpedzkiej. "Rytas" Nr. 42 /z dn. 20.II.35 r./ dowiaduje się, iż kilka firm zagranicznych złożyło oferty budowy radjostacji w Kłajpedzie. Przeciętny koszt budowy określany jest w wysokości 1/2 miliona lt. Jeszcze o sprawie Woldemarasa. "Rytas" Nr. 42 /z dn. 20.II.35 r./ donosi, iż wobec odrzucenia skargi apelacyjnej Woldemarasa w sprawie jego artykułu p.t. "Na drogach losu" obrońca Woldemarasa adv. Nargielawiczus złożył skargę kasacyjną, która wkrótce zostanie rozpatrzona.

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

"Vilniaus Rytas" o szowiniście. "Vil. Ryt." Nr. 16 a /z dn. 23.II.35 r./ w artykule wstępnym p.t. "Szowiniści i nieszowiniści" nawiązuje do zarzutów prasy polskiej na temat szowinizmu litewskiego i przykładowo odpiiera te zarzuty. "Vil. Ryt." wskazuje na to, iż w Kownie istnieje luksusowo urządzona księgarnia polska, która dostarcza wszystkich wydawnictw polskich uniwersytetowi litewskiemu w Kownie. Prywatnej klienteli ta polska księgarnia w Kownie posiada bardzo nieznaczna ilość, gdyż zainteresowanie polskimi wydawnictwami w Kownie jest bardzo małe. W Wilnie, powiada dalej "Vil. Ryt." również istnieje księgarnia litewska. Do księgarni tej pewnego razu zjawił się przedstawiciel uniwersytetu, znany demokratom wileńskim, który przedstawił wykaz wydawnictw naukowych uniwersytetu litewskiego i zaproponował kupno tych książek. Księgarnia litewska wykaz ten zatrzymała na kilka dni, aby sprawdzić czy wszystkie te książki posiada, jednakże po paru dniach przedstawiciel uniwersytetu wileńskiego transakcję odwołał, a wkrótce do księgarni litewskiej zjawił się księgarz żydowski z tym samym wykazem książek. A więc niech lepiej Żyd zarobi, niż Litwin.-

